

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 9 februari 1928 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion i fråga om viss ändring i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension m. m.

I en inom första kammaren av fröken *Hesselgren* väckt, till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisad motion nr 67 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta,

dels att i 1907 års pensionslag införa följande bestämmelse: 'Upphör tjänsteman att innehava ordinarie anställning i statens tjänst, och är han icke berättigad till pension enligt bestämmelserna i denna lag, skall för beredande åt honom av pension jämlikt lagen den 30 juni om allmän pensionsförsäkring från civila pensionsfonden till pensionsstyrelsen inbetalas kapitalvärdet av de av honom erlagda pensionsavgifterna i den mån desamma icke på grund av bestämmelserna i 12 § blivit tagna i anspråk.'

dels att för beredande av pension enligt ovannämnda grunder till allmänna pensionsförsäkringsfonden retroaktivt överföres kapitalvärdet av de pensionsavgifter, som efter den 1 januari 1914 erlagts av ordinarie tjänstemän, vilka under tiden 1914 intill ikraftträdandet av nu föreslagna lagändring utan pensionsrätt frivilligt avgått ur tjänsten.»

I motiveringen för denna hemställan har till en början erinrats att, enligt vad chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet över finansärenden den 4 januari 1928 uttalat, förslag till ny civil pensionslag icke komme att föreläggas 1928 års riksdag. Härefter anför motionären följande:

»Det synes mig osäkert, när ett sådant förslag kommer under riksdagens prövning, och jag finner det vara av nöden, att redan nu en ändring göres i 1907 års pensionslag angående överförande till allmänna pensionsförsäkringsfonden av de avgifter, som inbetalts till civila pensionsfonden av tjänstemän, vilka avgå ur tjänsten utan att vara berättigade till pension. Då den allmänna pensionsförsäkringen tillkommit efter utfärdandet av 1907 års lag, har givetvis någon dylik bestämmelse icke från början kunnat införas i nämnda lag. Dylik bestämmelse är emellertid införd i lagen av den 4 juni 1920 angående tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och vattenfallsverket. I reglementet av den 31 december 1919 för statens anstalt för pensionering av folkskollärare (numera statens pensionsanstalt) m. fl. finnes en bestämmelse angående rätt till uppskjuten pension för den, som avgår från sin befattning utan att vara berättigad till genast börjande pension.

Som nu är fallet går en tjänsteman, för vilken 1907 års pensionslag är gällande och som avgår från tjänsten utan att vara berättigad till pension,

helt och hållet miste om att erhålla någon pension för sina till civila pensionsfonden inbetalta avgifter. Härtill kommer, att hans pension från allmänna pensionsförsäkringsfonden kommer att minskas därigenom, att han under de år, han varit ordinarie tjänsteman, ej haft att erlägga avgift till sistnämnda fond.

Befattningshavaren kommer således under ovan angivna förutsättning i en sämre ställning beträffande rätten till pension från pensionsförsäkringsfonden än han skulle intagit, därest han ej varit statstjänsteman utan haft att erlägga avgifter till sistnämnda fond. Det kan ej vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att en persons ålderdom skall vara mindre tryggad därför, att han en tid ägnat staten sin arbetskraft.»

I motionen hava vidare anförts vissa exempel för belysande av verknin garna utav nu gällande samt av motionären föreslagna bestämmelser. I dessa avseenden hänvisar utskottet till motionen.

Utskottet.

På sätt i motionen erinrats, finnes i 1920 års pensionslag för befattningshavare vid kommunikationsverken intagen en bestämmelse av innebörd, att för tjänsteman, som avgår från tjänsten utan att vara pensionsberättigad, till pensionsstyrelsen skall, för beredande av pension enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, inbetalas kapitalvärdet av de utav tjänstemannen under anställningstiden erlagda pensionsavgifterna. En motsvarande föreskrift var intagen i det förslag till civil tjänstepensionslag, som av Kungl. Maj:t förelades 1925 års riksdag men vilket förföll på grund av kamrarnas skiljaktiga beslut. Mot den ifrågavarande bestämmelsen framställdes emellertid från utskottets sida icke någon erinran. Bestämmelser av samma innebörd hava även upptagits i båda de nya förslag till civil tjänstepensionslag, som av särskilda sakkunnigberedningar avgivits efter frågans behandling vid 1925 års riksdag.

Enligt utskottets mening kunna goda skäl åberopas för att även för allmänna civilförvaltningens befattningshavare införa en bestämmelse av ifrågavarande art. Utskottet finner sig emellertid icke böra förorda, att detta skulle ske genom ändring av eller tillägg till nu gällande civila pensionslag av år 1907. På sätt av det förut anförda framgår, har frågan om antagande av en helt ny civil tjänstepensionslag sedan flera år tillbaka stått på dagordningen. Såsom utskottet i sitt den 31 januari 1928 avgivna utlåtande nr 5 inledningsvis erinrat, hava statsmakterna i avvaktan på lösningen av denna fråga låtit anstå med prövningen av åtskilliga aktuella detaljspörsmål beträffande pensioneringen av ordinarie civila tjänst innehavare, såsom frågorna om kvinnliga befattningshavares pensionsålder, om pensions- och tjänstålder för vissa särskilda tjänstemannagrupper, om tillgodoräknande i pensionshänseende av anställningstid utom statens tjänst, om ändrade bestämmelser beträffande förtidspensionering o. s. v. Ifrågavarande detaljspörsmål hava ansetts böra prövas i samband med behandlingen av ärendet om ny civil tjänstepensionslag, vilket ärende torde kunna förväntas bli va inom en nära framtid förelagt riksdagen. Under sådana förhållanden synes det ej heller vara lämpligt, att den av motionären berörda frågan särskilt för sig upptages till

avgorande. Jämväl denna fråga bör enligt utskottets uppfattning behandlas i samband med frågan om antagande av ny tjänstepensionslag.

Vid den ständpunkt, utskottet sålunda intagit, finner utskottet icke anledning att ingå på prövning av det i motionen jämväl väckta förslaget om retroaktivt överförande till pensionsstyrelsen av kapitalvärdet utav avgifter, erlagda av befattningshavare, vilka efter ingången av år 1914 utan pensionsrätt avgått ur tjänst.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion I: 67 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 februari 1928.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Närvarande: Se anteckning å utlåtande nr 6.
